

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 400 Lei. — Șase luni 200 Lei. — Trei luni 100 Lei. — Pentru străinătate un an 800 Lei. Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marți și Vineri

Prețul inserțiunilor: un gir pe 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrierile nefranca se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Pentru unitatea sufletească

Trei articole de actualitate

II

Organizarea bisericească pe urma împrejurărilor nouă din Țara noastră nu este un act finalizat. Noua constituție bisericească urmează să se pună în aplicare în Vechiul Regat și în celelalte provincii cari aveau alte sisteme decât cel din Ardeal.

Spre a se putea accelera opera de organizare nouă e necesar să se revizuească legile de sub vechiul regim atât unguresc, cât și românesc din Vechiul Regat. Mari dificultăți se întâmpină cu prilejul înființării parohiilor nouă și la prefacerea fiilor în parohii mater.

Ce e drept Biserica noastră decide înființarea parohiilor în propria sa sferă de competență. Dar de oarece o parohie trebuie să aibă lăcaș dumnezeesc, locuință pentru preot și mijloace materiale de a se susține, acordarea plății pe seama preotului din partea Statului e condiționată de unele recerțări legale. Acestea nu corespund împrejurărilor de la noi și nu odată s'a remonștrat impotriva lor.

Restricții oneroase existau și în legile regimului unguresc, din cauza cărora credincioșii resfrăți nu mai puteau susține preot și în decursul timpului au trecut la alte confesiuni. În multe părți și azi se mai văd biserici în ruină și părăsite în care se închinau credincioșii în limba noastră, iar urmașii lor sunt de alte credințe.

Filiile noastre în întreaga mitropolia Ardealului sunt abia 608 în raport cu nu-

mărul de 1867 al comunelor bisericești.

Alta e proporția la confesiunea unită, cu 1843 filii, pe lângă 1523 de parohii.

Regimul unguresc i-a favorizat pe aceștia din urmă, să susțină parohii și să înființeze filii, după ce ne-au depozat de sfintele lăcașuri vechi și au creat aproape pretutindeni sesii parohiale din pământurile comunale și de stat, cedate cu largă mână în scop de prozelitism.

Regimul excepțional de privilegii al Confesiunii greco-catolice nu mai poate dăinui. Uniți au parohii și filii cu număr disparent de credincioși, au sesii parohiale și plată din bugetul Statului pe seama preoților, fără ca numărul credincioșilor să fie minimalul de 300, pe când noi avem filii cu peste 300 suflete și nu le putem prefăce în parohii, din cauză că Statul nu asigură plata preoților, cari ar urma să fie instituți acolo.

Înmulțirea parohiilor ortodoxe este o necesitate imperativă pentru a pune stavilă întinderii propagandei sectare și pentru a restabili unitatea sufletească a neamului nostru pe urma desbinării de la 1700.

Biserica națională ortodoxă are misiunea istorică de a integra crengile despicate de la tulpina ei în vremuri de restriște și de vremelnice răstăcirii.

O revizuire a tuturor parohiilor cari n'au numărul corespunzător de credincioși, este de o extremă urgență. S'ar șterge atâtea anomalii, cari împiedică consolidarea sufletească a poporului nostru, cu ranele sufletești sfâșiate de urgia trecutului.

Limita toleranței nu poate fi impusă până la indefinit.

Restabilirea unității sufletești a neamului va fixa limitele acestei toleranțe și va crea cea mai puternică temelie a consolidării interne a Statului nostru.

Religia în învățământul secundar

Dela un profesor distins ardelean primim spre publicare câteva cuvinte în legătură cu reforma învățământului secundar.

Reținem următoarele:

În momentul când citesc știrile ziarelor despre noua reformă școlară, involuntar îmi apare înaintea ochilor mei suflătești, modestul, neobositul și nelăcomul catehet de ieri, azi profesor la unul din institutele noastre teologice din Ardeal, care atât prin cursurile de clasă, cât și prin exhortațiile ținute în fiecare Duminică și sărbătoare a anului școlar, ne da posibilitatea să ne încălzim la focul sacru al idealismului religios și național.

Eram la școală ungurească, ne adăpam din cultura străină. Religioșii, predați în 2 ore pe săptămână, pentru fiecare clasă, era singurul studiu, care încălzea conștiințele reci, dându-le direcția sănătoasă, adecvată sufletului nostru.

Neuitate sânt clipele, care le-am avut la orele de religie din cursul superior, când în legătură cu istoria bisericii ni se arată altruismul vladicilor și domnitorilor din principate, manifestat față de românii ardeleni. Aceste comunicări se făceau în afară de cadrul programei analitice, căci sufletul larg al entuziasmului catehet nu cunoștea piedeci: lăsa să picure în sufletul nostru din izvorul nesecat de dorință pentru unitatea și consolidarea religioasă și națională.

Nu pot descrie cât de atrăgătoare erau cursurile de Apologetică, când ni se demonstra existența lui Dumnezeu pe cale rațională, prin argumente naturale. Dispărea orice îndoaie exi-

FOIȘOARA

Mamei

Străjuita

de umbrele viorii ale serii, mama pe brațe cu plâpândul copil se jurișă la picioarele Madonei, stăpânitoare din înălțimea stâncilor răsărite în valuri, a golfului cu scilpiri de aur.

Copleșită de puterea credinței ingenunghie smerită rugându-se cu patima evlaviei:

Binecuvântă, Măică Precurată, cu harul nevinovăției tale, binecuvântă inimioara fragedă și sufletul de zăpădă al copilășului mie atât de scump. Doar el a coborât în flința mea mângăierile cerului înflorite stăpânindu-mă! O, e atât de dragășel micuțul de el: tubete lumina și se teme de întuneric! Privirea mea îl înfloarește obrărilor în zămbete nevinovate și atunci seamănă cu îngerii Domnului. I-e nespun de drag năsipul și apa mării și florile înmiresmate ale lămlăilor și păcatul auralui încă nu l-a ispitit... Măgăle-l, Madonă fără prhană, măn-

găle-l cu poala mitei tale, doar atât de nevinovat a coborât pe tremurătoare roze de stele, luând înfățișare de fărâncă în împărăția pământului răvășit de cărările încălțate ale ispitelor.

O, Măică a durerilor sfinte, la tine vin cu focul credinței, miraște-mi odrasla dragostii curate, cu sfîșenia înțelepciunii, cu lumina gândului drept și cu bunătatea inimii neperihăite. Te va asculta cu fericirea credinței în suflet și uclgașa îndoaia nu va încoțli în inima lui...

Ascultă-mi rugămintea și-l netezește cărarea vieții ca splinul păcatelor să nu-l rănească haina de fărâncă.

Pune blând mîna ta pe creștetul lui și Duhul Domnului va pogori asupra lui. Atunci valurile vieții înviforate de ispitele lumii nu-l vor amenința cu perșare, doar credința întărită de duhul sfințeniei îi va umfia pânzele sufletului și-l va povăzui către limanul mântuirii.

Măică a dragostei răstăgănite, spre smerita mea rugă îți pleacă urechea și-mi binecuvântă rodul visului de veghe.

Abazia la 6 Iunie 1926.

Z. Sandu.

Dela jubileul profesorului D. Comșa

La masa comună din sala hotelului Bulevard din Sibiu, în seara zilei de 26 Octombrie 1926, venerabilul sărbătorit a zis următoarele:

Aș părăsi cadrul, în care mi-am propus a rămănea, voind și numai să înșir foarte pe scurt tot ce am pățit și experiat când cu strângerea numeroaselor piese brodate, țesute și încrestate. Mărginesc expunerea la o singură pățanie caracteristică.

Într'una din repetatele mele excursii, perindasem 3 sate în tot atâtea zile. În ciuda stăruințelor din casă în casă, deși însoțit de preoții locali, m'am ales, în urmă, cu nimica toată: 2 funduri de perină, 1 cămașă de mire, 7-8 cusături mărunte și 1 măciucă butucănoasă, toate vechi ori străvechi. Atăta tot. Dar eu unul nu sunt și, mai ales atunci, nu eram omul, care se dă plâinic cu una cu două.

Mi am luat deci inima'n dinți și după urcatul alor 3 sau 4 dealuri țuguete, mă aflam în coborâș spre satul vecin, cale de 1 ceas, firește pedestru. Când dau să întru în sat, aflu din rostul duor neveste, frumos gătite, că foștii

stentă în sufletele noastre dela orele de știință naturale. Ni se aduceau dovezi din domeniul tuturor studiilor de liceu, culminând prin cele luate din istoria bisericăscă și națională a românilor, studiu, care în școalele ungurești nu se admitea.

Dacă în timpurile de grea încercare, studiul religiei se predă în câte 2 ore săptămânale pentru fiecare clasă, cu atât mai mult acum, când suntem în statul nostru național, ar trebui să se facă acest lucru.

Prin studiul religiei, oferindu-ne puterile sufletești, am putut învinge obstacolele, având drept călăuză devisa: «Nihil sine Deo». Ajunși la idealul mult dorit, pentru consolidarea și întărirea sufletească a generației școlare de mâine pe teren religios, cultural și național, trebuie să punem în practică devisa de mai sus năzduit la formarea caracterului religios moral, căci o cultură generală și concepție filozofică despre alcătuirea și legile universului și societății umane, cultură fără bază religioasă, este ca frunza pe vulturul mării, ca firicelul de cară, care se clatină la cea mai mică adiere de vânt, sau casă zidită pe temelie subredă de nisip.

Cultura fără bază religioasă, ori cât de filozofică ar fi, este ca raza ce dă lumină, dar nu încălzește.

Dorim de aceea, ca biserica noastră, corabia cu cârmă sigură în valurile amenințărilor și primejdiilor, prin reprezentanții săi să ia cu vântul, și proiectul să fie modificat, cum cer interesele superioare ale țării și neamului. N. P.

Deschiderea Corpurilor legiuitoare s'a făcut Duminecă, în 14 l. c., cu mare solemnitate. Suveranul nostru a dat citire mesagiului regal, care se ocupă întâi de situația externă a statului, apoi de proiectele de legi ce vor fi prezentate parlamentului, precum și de modificările necesare în sistemul dărilor, în scop de îmbunătățire situația materială a funcționarilor de stat, a ofițerilor și ostașilor.

Lucrările obișnuite ale parlamentului au început Luni.

Suverana vorbește prin radio cu M. S. Regele. M. S. Regina Maria a vorbit direct prin radio cu M. S. Regele Ferdinand.

Convorbirea s'a făcut în 13 l. c. cu ajutorul unui inductor așezat pe platforma vagonului regal în care călătorea M. S. Regina. Suverana a transmis următoarele cuvinte:

«Sper că Vei putea auzi, și tremur de emoție gândindu-mă că pot trimite această salutare.

E un lucru admirabil să poți auzi acest mesaj prin vocea Mea.

Vrea să-ți vorbească și Ileana».

După aceasta, A. S. R. Principesa Ileana a transmis și Ea câteva cuvinte Suveranului, în limba română.

mei elevi, preotul și învățătorul, pleacă ieri într'amezi, unul cu familia la ospățul nu știu cui, altul la părinți în cutare sat. După abia 40 pași află din alt rost femece, că notarul, cea din urmă a mea speranță, ar face parte din seminiția lui Moise.

Era Duminecă pe la 11 ore. În presimțea unei case cu tărnat întâlnesc 3 neveste stând în povești. Iau să-mi cerc norocul, mi-am zis și dau bună ziua, încărcat de praf, cu măciuca subsoară și cu fularul încăpător a mână. Când am pomenit de «alesături și haine vechi», tustrele nevestele au făcut câte un pas înapoi, măsărându-mă chiorăș din tălpi până'n creștet și una răspunzând scurt și cuprinzător: «Caută-ți norocul aiurea», și drept pupăză pe colac, moșul din tărnat mi-a zis apăsător: «Jupâne, vezi-ți de drum!» Pe semne, eram socotit și eu ca făcând parte din seminiția lui Moise. Intr'aceea mă răbise foamea și-mi trebuia un adăpost, fie și numai spre a se șterge «jupânul» de praf. Când însă mi-s'a arătat crâșma satului, o cocioabă scundă, cu ușa solioasă și ferestrele chiorâte de muște, mi-a trecut pofta...

Glas săsesc în serviciul Budapestei

Multe năstrușnici, de propagandă dușmană, ni s'au dat spre citire în articolele din timpul din urmă ale organului săsesc sibian Tageblatt, semnate de al doilea redactor al său, dl Dr. Th(eil), un implacabil adversar al românismului.

Într'un număr mai nou — dela 30 Oct. — pomenitul domn, protivnic al țării care îl tolerează, sare în apărarea dispărutei puirede monarhii austro-ungare și se grăbește a interveni în favoarea fostei țări ungurești cu toată simpatia unui credincios al idealului ei maghiar de «Nem, nem, sohals».

Pentru dl Dr. Th. toate tratatele de pace: dela Saint Germain, Trianon, Neuilly, Sèvres-Lausanne, în frunte cu cel dela Versailles, sânt pur și simplu — *unsinnig*, absurditățile aliaților «barbari».

În scop de a corecta hotărârile dela Trianon, Tageblatt ul dlui Dr. Th. salută vicleneste și la loc de frunte ideea *unlunți personale*, maghiaro-română, de care s'a ocupat zilele acestea în special presa budapestană. Uniunea româno-maghiară, adevărată că este — după dl Dr. Th. — *Zukunftsmusik*, o muzică a viitorului. «dar e fără îndoială frumoasă și insinuantă muzică, și nu trebuie pusă în domeniul fantaziei...» «Numai din punct de vedere a regăznelului (citiți bine: *numai din partea regăznelilor*, și nu a tuturor românilor, o deosebire accentuată cu predicție și de Kronstädter Zeitung), are să fie respinsă lumea ungurească, socotită de străină».

Alurările acestea ale îndrăznețului redactor sibian culminează în cuvintele: «*Fiecare ardelen, ba fiecare om dintre Carpați, Dunăre și Tisa nu va avea patința de a șerge din cugetul și simțirile sale o istorie milenară, mai ales atunci când prezentul trebuie l-o revocă mereu în memorie. De aceea, problema uniunii personale (româno maghiare) nu este în fond nici maghiară, nici română, ci este o problemă — ardeleană*».

Aberație mai crâncenă cu greu de găsit! Românii ardeleni, toți, fără excepție, au ajuns adevărat la un grad al tâmpeniei stăt de pronunțat, încât, alături de sași dlui Dr. Th., răvnesc la uniunea româno maghiară, — o problemă despre care ungurii înșiși, oameni cevaș mai *starcet*, decât scumpul nostru concetățenul dela Sibiu, declară pe față și lămurit următoarele: *Orce uniune dintre România și Ungaria n'ar putea fi decât fofarnică, pentru motivul că Ungaria este hotărâtă să atace România pe la spate la prima ocaziune, pentru a-și lua revanșa*.

Toată lauda mărturisirilor cavaleresti dela Budapesta!

Vom și înșă prețul și leșirile în felul ziarelor săsești: — dorim să se vadă în sfârșit, că oare statul nostru mai poate sau nu, să acorde, cu dărnice rău plăstat, subvenții anuale de milioane unei minorități abea de 220,000 de oameni, care suin și aprobă o presă pusă, cum se vede zilnic, în serviciul vrăjmașilor de moarte ai statului și neamului românesc.

Episodul descris a revenit, firește modificat, în vre-o 3 rânduri. Incolo am nimerit bine sau excelent aproape pretutindeni, grație mai ales numeroșilor foști elevi, preoți și învățători, cari m'au întâmpinat și găzduit cu drag în mă. Dacă nu m'ar fi însoțit mai toți, din casă în casă, înduplecând și stăruind cu tot înadinsul, strângerea atâtor minunății țărănești ar fi fost anevoioasă și pe alocuri cu neputință.

Întăietate am dat și dau pieselor vechi și străvechi, ca fiind, aproape toate, originale și întrunind calități artistice superioare. Preste 200 sate am parcurs, mergând aievea din casă în casă și scotocind, și pe fundul lăzilor, după gulere și alțițe, broboade sau concuiri, velințe, covoare etc. Am preferit firește lamura, și nu piese de a doua mână. Rezultatul a fost întocmirea publicației «monumentale» (vorba Academiei Române): «Din Ornamentica Română. Album de broderii și țesături, 40 planșe (sau cartoane) cromolitografiate, după originale țărănești».

Cu ajutorul soției mele răposate, femeie vrednică, înțelegătoare și adorând, ca puține alte cucoane, arta țărănească, am întocmit succesiv,

Conferențe preoțești

Conferența pastorală de toamnă a despărțământului Oltuz al Asociației clerului

După înfăptuirea unirii naționale a românilor, cea mai ardentă problemă care preocupă preoțimea era organizarea acestei oștiri, puse în slujba lui Hristos, într'o *Asociație a clerului*. Această organizare s'a făcut în congresul general al preoțiilor din 1919 întrunit din inițiativa I. P. S. Sale Mitropolitului nostru Nicolae, pe atunci profesor la seminarul teologic Andreian.

Nimeni nu contestă că preoțimea română, în special cea din ținuturile alipite, în tot trecutul, a avut însemnat rol cultural și social. Prin biserică și preoție s'a păstrat unitatea limbii naționale, s'a promovat literatura, s'a deșteptat și s'a menținut caracterul național în popor.

Acum după război, când energia indivizilor se consumă în deosebi pentru a ajunge la o cât mai bună situație materială cu muncă cât mai redusă, azi când diferite curente păcătoase și porniri egoiste au înlăunțit sufletul omeneș, munca izolată a preoților împrăștiți prin satele noastre răslețe ar fi foarte anevoioasă și cu efect problematic.

Adunându-ne însă în conferențe pentru a discuta probleme de interes pastoral, ne îmbogățim armele de luptă împotriva curentelor contrare principiilor de viață propoveduite de Hristos, ear în prelegerile publice și la sf. liturgie în sobor preoțimea coboară în mijlocul poporului cu sfaturi și îndemnuri spre o viață mai înțeleaptă trupească și sufletească.

Despre foloasele neprețuite ale Asociației clerului s'au putut convinge toți cei ce au urmărit activitatea acesteia, — și ne am convins și noi cari am luat parte la conferența pastorală a despărțământului Oltuz, ținută la 3 Noemvrie c. în comuna Telia, la care au participat, afară de 3, toți preoții despărțământului, în frunte cu p. protoereu I. Rafiroiu.

După serviciul divin oficiat de 5 preoți, p. protoereu a ținut pentru poporul, care în număr mare venise la biserică, o instructivă predică. Mulțămirea sufletească, la auzul îndrumărilor sale, era zugrăvită în fața tuturor.

La ora 11 am trecut în sala fostei școli confesionale, și în fața asistenței numeroase s'a ținut ședința publică deschisă de p. protoereu. După cuvântul de deschidere, se cetesc temele: «Sfintele taine după epistolele Sf. Apostol Pavel», lucrată de tinarul preot O. I. I. Russu, și «Rolul social al preotului ortodox în zilele noastre», lucrată de preotul I. Ciora. Ambele au fost așa întocmite și și poporul a putut să le cuprindă îmbogățindu-și tezaurul sufletesc. După p. protoereu mulțămeste poporul pentru interesul arătat față de conferența noastră, dându-i povețe de viață, înviorat sufletește poporul se depărtează, urmând conferența intimă, în care se ceteste tema: «Literatură teologică în limba română între anii 1921—1926», lucrată de p. I. Modroiu.

După masă, am vizitat minunatul tunel în construcție pe linia Brașov—Buzău, apoi în-

3 pompoase albume în câte 3 tomuri și cuprinzând fie-care album 270 modele, broderii și țesături, lucrate în mătase, bumbac și lână. Am dăruit aceste 3 albume minunate, unui Reginei — poete Carmen Sylva, al 2-lea Academiei Române și al 3-lea societății noastre «Astra». Cheltuiala e datorită Reuniunii agricole. Al 4-lea exemplar, de asemenea în 3 tomuri, s'a fost comandat, ulterior, prin regretatul ministru Spiru Haret, iar al 5-lea exemplar nevoit am fost să l vând vreo 7 ani mai târziu, dnei Eliza Ionel Brătianu.

În urma confecționării albumelor menționate, colecția atâtor broderii și alesături, strânse exclusiv de mine, cu grele jerfe, a fost dăruită «Astrei». O altă colecție, strânsă ulterior pe banii mei și neasemuit mai bogată, a trebuit să o vând menționată dnei și altor 3 sau 4 amatori. Dacă sărăcia, tovarășa mea nedespărțită, nu m'ar fi persecutat mereu, necesitând vinderea și în mare, hotărât că colecțiile mele etnografice ar întrece, ca număr și calitate, pe ale Astrei și celorlalte muzee românești.

Deodată cu multe piese brodate și țesute,

poiați în sală, am continuat conferința cu îndrumări pastorale primite de la șeful traciului.

În dimineața zilei de 4 Noembrie am plecat spre Brașov, pentru a lua parte la adunarea generală a secției Sibiu a Asociației clerului. Pr. Er. Tlușan.

Încălzirea bisericilor

Gerul iernii e adus de mulți creștini ca o pricină a lipsirii de serviciu divin. Ori cât de slabă justificare pentru absența credincioșilor de la slujbă, în timpul iernii, când oamenii dela țară au mai mult timp liber, motivul acesta poate fi înălțat prin încălzirea bisericilor, care nu întâmpină nici o opreliște canonică.

La orașe încălzirea bisericilor e generalizată și credincioșii au posibilitatea de a se ruga lui Dumnezeu și a asculta cântările, slujbele dela sfântul altar și predicile de pe amvon în toată tihna, fără nici o supărare din partea gerului de afară.

Încălzirea bisericilor se face și pe sate și exemplul unora poate fi urmat cu folos prețutindenea.

Unele observațiuni însă e recomandabil să nu se uite:

1. Încălzirea bisericilor de lemn nu e admisibilă. Împrejurări neprevăzute le pot expune să se aprinză prin introducerea sobelor de încălzit.

2. Sobe de fier nu sunt practice nici în bisericile de piatră, ci cuptoarele de teracotă care sunt și mai ieftine.

3. În sfântul altar să nu se așeze nici de cum nici cuptoare de teracotă, nici sobe de fier.

4. Cuptoarele de teracotă să nu se așeze în apropierea obiectelor de lemn, a stranelor mai ales.

5. Cuptoarele de încălzit să se așeze în locuri mai ferite din biserică, iar hoarele dela aceste cuptoare să fie construite și conduse afară cu grijă și la loc potrivit, pentru a nu se deteriora aspectul sfântului lăcaș.

6. Focul din aceste cuptoare să se aprinză în preșara zilei de slujbă, pentru ca venirea credincioșilor temperatura în biserică să fie potrivită.

7. Lemnele de încălzit să se țină într-o magazie anume, de unde să se aducă numai cantitatea necesară la încălzirea bisericilor de fiecare slujbă divină.

Nici în clopotniță, nici în tindă bisericilor ori lângă cuptor să nu fie lemne, când credincioșii se adună la rugăciune.

8. Crâșnicii bisericilor ori alt personal, încredințat cu încălzitul bisericilor să fie controlați de aproape și supravegheați să nu fie expuse incendiilor nici sfintele lăcașuri nici obiectele din ele.

Consiliile parohiale sânt dator să ia măsuri pentru încălzirea bisericilor, contribuind și pe această cale a înlesni participarea la slujba divină a credincioșilor.

INFORMAȚIUNI

Știre personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae*, a plecat în 13 Nov. a. c. la București, spre a lua parte la deschiderea parlamentului, la ședințele senatului și ședințele sfântului Sinod.

M. Sa Regina în America. La primirea festivă din Philadelphia a participat — scrie un ziar american — întreg jurul românesc, în care mai multe sute de persoane purtau costumul național românesc. Fiecare român se simțea mândru și fericit, și cu surâsul pe buze privea spre Regina, printesa și prințul țării românești. La gară Regina și suita a fost primită de o mulțime de peste 10 mii persoane. Biserica ortodoxă română a fost frumos decorată, numai flori și strălucire; în fața bisericii o mare tablă cu inscripția: «Bine ați venit!» iar în ușa bisericii părintele Faur a primit pe înalții oaspeși. M. Sa a încredințat în fața altarului, mulțumind lui Dumnezeu că a ajutat o să ajungă în pace pe pământul american, unde atâția fii ai româniei își trăiesc viața cu munca grea de toate zilele. În timp ce M. Sa era la rugăciuni, străzile din jurul bisericii s'au umplut de lume românească și din toate națiunile, încât nu era cu putință de a străbate. M. Sa a vizitat expoziția și alte așezăminte însemnate ale orașului.

Sărbătorirea unui prelat. P. S. Sa episcopul *Iacob Antonovici* al Hușilor își sărbătorește în 18 Noembrie a. c. 70 ani de vârstă și 46 ani de preoție. În vederea acestei aniversări, eparchia Hușilor a făcut cuvenitele pregătiri, stabilind programul sărbătoririi distinsului ierarh, care este și membru de onoare al Academiei române și premiat pentru lucrări istorice. Exprimăm și noi, cu prilejul festivităților dela Huși, cele mai călduroase urări înalțului prelat al bisericii noastre.

Biserica ordinului romano catolic al Minorilor din Cluj, împreună cu averea sa, este dăruită — în urma hotărârii Vaticanului — bisericii greco-catolice române. Se pare că «darul Romei» nu mulțumesc deplin pe confracții dela *Unirea*, căci foaia blăjană aspiră la clădirea unei catedrale greco-catolice în piața lui Mihai Viteazul din Cluj.

Lege nouă. Guvernul din Persia pregătește un proiect de lege prin care toți funcționarii de stat sânt îndatorați să se căsătorească. Funcționarii necăsătoriți sânt puși în disponibilitate.

Școala de surori vizitatoare (de ocrotire) În 1 Decembrie 1926 se redeschide, în Cluj, Școala de surori vizitatoare, cu un curs pregătitor până la finea lunii Iunie 1927, iar cu 1 Octombrie 1927, se începe cursul regulat de doi ani. Elevele fiind bursierele statului, întreținerea lor în institut pe durata cursului va fi gratuită. După terminarea cursului, surorile vizitatoare vor deveni funcționare de stat vor primi salariu de bază de 450 Lei lunar, plus adăugurile cuvenite, locuință și încălzit gratuit, în to-

tal circa 2800 Lei lunar, vor fi obligate a se duce ori unde va fi necesitate și unde vor fi repartizate de autoritatea superioară. Încă la începutul cursului elevele vor primi gratuit o uniformă, care sânt datorate a o purta. Persoanele care doresc să urmeze cursul școlii de surori vizitatoare, își vor înainta cererea cel târziu până la data de 25 Noembrie a. c. pe adresa Direcției Școlii Surorilor vizitatoare, Cluj, Cal. Dorobanților 25, anexând documentele următoare: Certificat de botez, din care să rezulte că a împlinit vârsta de 18 ani și nu a trecut vârsta de 40 ani; Certificat de cetățenie română; Certificat școlar doveditor de absolvirea a cel puțin 4 clase de grad secundar; Certificat medical doveditor că sânt sănătoase; Certificat de moralitate dela primărie și certificarea preotului în comunele rurale; Obligațiune în scris, vidmată de părinți sau tutori, de a servi la stat cel puțin 5 ani, sau în caz de refuz, vor înăpoei costul întreținerii ce li s'a dat. După primirea avizului nostru de admitere la curs, elevele vor aduce cu sine: trei sorțiuri albe încheiate și cu mâneci, rufe de corp suficiente pentru schimbul de două ori pe săptămână, un saculeț pentru rufe, câte un una perină și una pătură sau plopomă. *Inspectoratul General II, al Ocrotirilor Sociale, Cluj.*

ȘTIRI LOCALE

Turneul Soreanu. Artistul, cunoscut sibielenilor, *Soreanu*, cu o trupă aleasă, va juca Sâmbătă, în 20 l. c., în teatru orașului, piesa *Secretul tat Polichinelle*, comedie în 3 acte de P. Wolff, reprezentată cu mare succes în stagiunea actuală a Teatrului național din capitală. Bilete: la Librăria Foia Poporului. Începutul reprezentației la ora 9 seara.

CĂRȚI ȘI REVISTE

Revista Teologică. A apărut Nr. 8—10 din 1926. Cuprinsul: N. Colan: Facultatea din Chișinău și încă — ceva. Dr. Gr. Cristescu: Măntuitorul ca director de teatru și cinematograful. I. B.: Despre unirea Bisericilor. I. N. Lungulescu: Dogmă, Rațiune, Erezie, Sectă. Prof. Dr. Gr. Cristescu: Sfântul Francisc de Assisi. Pr. Gheorghe Maior: Despre raiu și iad, — viața sufletului după moarte. D. Stăniloae: Munca și proprietatea în Testamentul Nou. N. Colan: 1. O adunare muncitorească. 2. Nivelarea deosebirilor sociale. I. B.: Societatea anglo-continentală. Pr. Gh. Maior: În legătură cu un pelerinaj la mănăstire. Econom A. C. Cosma: Forme nouă pentru misionarismul nostru. Virgil Șeulean: Ortodoxia în Maramureș. Prof. Dr. Gr. Cristescu și N. Colan: Mișcarea literară. Prof. Dr. Gr. Cristescu, Neculce: Cronică. „Note și informații. Bibliografie. Dela Asociația clerului «Andrei Șaguna». — Redacția și Administrația: Sibiu, str. Mitropoliei Nr. 32.

am practicat strângerea de creștături în lemn, între cari preste 400 furci de tors. Din lamura acestor creștături am întocmit și editat interesantul «Album de creștături în lemn», plănuind de Regele Carol cu ocazia primei mele audiențe. Este la noi singura publicație de acest fel.

Mult stimulator doamne și domnilor! Scopul ce am urmărit scoțând la iveală ceea ce dat mi-a fost a înfăptui ca președinte și conferențiar, ca scriitor agricol și autor al menționatei albume, sincer mărturisesc, nu a fost și nu este de a mă tâmia însumi, ci de a călăuzi și încuraja generația mai înieră să mă imiteze cu acelaș zel și abnegațiune, cu acelaș neastâmpăr și entuziasm închinat binelui obștesc, publicând scrieri utile sâtenilor și ținând conferințe populare, aranjând expoziții și strângând o parte din minunățiile mai susindicate.

Cu numeroși țărani, fruntași și mai de rând, am stat și stau în relații de sinceră prietenie. Deseori mă consultă, acasă sau aiurea, unul volind a-și procura altoi sau vițele de soi ales, altul o mașină bună de treierat sau grape de fânaje, al treilea cu gândul de a întemeia o lu-

cernărie sau cooperatie sătească etc. Cu dragă inimă am răspuns și răspund unuia și altuia, nemărginită și adânc simțită fiind dragostea mea pentru țărănime, din care și eu am purces. Eu țin morțiș la țărănimea noastră și ea la mine.

Mult stimulator doamne și domnilor! Voie să am a Vă destăinui de încheiere una și alta de când cu memorandumul, această goarnă a desrobirii noastre din jugul sclăviei ungurești. O fac aceasta, fiindcă ocazie am avut eu unul de a cunoaște evenimentele din intuiție nemijlocită și totodată cu intenția de a spulbera câteva legende, datorite celor cu musca pe căciulă, sprijiniți apoi de gura satului.

Intemeietorii marilor ziare «Tribuna» și «Foia Poporului» am fost cei dintâi, cari am preconizat afacerea, întregirea și ducerea memorandumului, prin o delegație uriașă, la împăratul.

Intoleranța dărză, înăscută ungurilor, reclama tănuirea cu orice preț a persecuțiilor ce înduram noi românii, intelectuali și țărani, persecuții, cari mergeau înăspriindu-se și luând proporții insuportabile. Ei bine, memorandumul destăinuiește și confirmă existența acestor per-

cuții sistematice, cu date și argumente, cari nu îngăduie răstălmăcire. Textul voluminos și temeinic studiat a îndurat redactare și întregire succesivă, datorite una și alta celor mai aprigi și înțelepți luptători, ca Bărnuț, Șaguna, Barit, Alexandru Mocioni, Babeș etc. Că autorul memorandumului din 1893 ar fi cutare fost deputat și cărmaci financiar, iată una din legendele iscodite din senin și totuși până azi nedesmințite. Fapt neîndoios este, că memorandumul din 1893 e datorit corifeilor menționați și apoi comitetului național, care el a stabilit textul definitiv, tipărit în limba română, germană, franceză și maghiară și răspândit pretutindeni în mii de exemplare. Din acest comitet eu am făcut parte ca membru și prim secretar.

Orație păcătoșului guvern budapestan, împăratul Franz Josef, păpușa oligarhiei ungurești, a refuzat primirea în audiență, la Viena, a celor 300 delegați români pe ales. Tocmai acest refuz perfid a avut darul binevenit de a lămurii opinia publică, indigenă și străină de pretutindeni.

(Sfârșitul urmează).

Nr. 301/1926.

(115) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a Ighigul-nou, cu filia Motișdor, protopresbiteratul Mediașului, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român. Emulamentele împreună cu acest post sânt:

1. Cele fasonate în coale B pentru întregirea venitorilor preoțești dela stat.
2. Sesiune parohială 32 jugăre, cu care va fi împroprietărită biserica.
3. Locuință în natură în casa parohială.
4. Câte una zi de clacă dela fiecare familie.
5. Una soarte de lemne din pădurea comună.

Doritorii de a ocupa acest post, își vor înainta cererile de concurs subsemnatului oficiu protopopesc în termenul legal, având a se prezenta în vreo Duminică sau sărbătoare în parohie pentru a face cunoștință cu poporul, a celebra și cuvânta.

Mediaș, la 21 Octomvrie 1926.

Oficiu protopopesc ortodox român al Mediașului în înțelegere cu comitetul parohial.

Romul Mireea
protopop.

Nr. 389/1926 prot.

(114) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a Hamba, protopresbiteratul Sibiului, se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 zile dela cea dintâi apariție a concursului în «Telegraful Român».

Venitele împreună cu acest post: întregire dela stat. Siola statorită de consiliul parohial. Consiliul parohial noului preot oferă ca dar odată pentru todeauna până la noua recoltă 1 (una) ferdăla bucate de familie și 1 (una) mierță dela văduve.

Lemnele necesare și locuință în natură. Reflecțanți îndreptățiți la acest post sânt poftiți să și trimită petițiile provăzute cu documentele necesare în termen subsemnatului și să se prezinte și în parohie spre a fi cunoscuți de credincioși.

Sibiu, la 17 Octomvrie 1926.

Of. prot. în înțelegere cu consiliul parohial din Hamba.

Emilian Cioran
protopop.

Prefectura Județului Sibiu. Serviciul financiar.

Nr. 9613/926.

(113) 3—3

Publicațiune

Se aduce la cunoștința generală că în ziua de 2 Decemvrie 1926 la ora 9 dimineața se va ține licitație publică cu ofertele sigilate la această Prefectură, strada Șaguna Nr. 10, pentru aprovizionarea Prefecturii cu materialele și utilitățile de birou (imprimare, rechizite de scris, hârtie, cerneală etc.) necesare birourilor sale în cursul anului 1927, precum și pentru tipărirea «Monitorului Județan» pentru acelaș an, pe lângă condițiunile următoare:

1. Licitațiunea se va ține prin oferte prezentate în plăcuiri închise și sigilate însoțite de o recipisă de vârsarea la casieria administrației financiare a sumei de 10 la sută din prețul materialelor resp. lucrărilor pentru cari concurează, în conformitate cu art. 72—83 din legea asupra contabilității publice.

2. Supraoferte nu se primesc.
3. Ofertele se vor depune la prefectură cel mai târziu până la 2 Decemvrie a. c. la ora 9 dimineața, când va avea loc deschiderea lor în ședință publică.

4. Caietul cu sarcinile detaliate se poate vedea în orele oficiale (8—13) la prefectură, biroul serviciului financiar.

Sibiu, la 30 Octomvrie 1926.

Dr. Comșa
prefect

Popa Nartea
șef-contabil

Nr. 2978/926

(116) 1—1

Publicațiune

Se caută *măstru tinichigiu* care ar lua în acord *finitul vaselor* de aramă dela spitalul de boli mintale din Sibiu.

Doritorii vor înainta ofertele până la 16 Noemvrie ora 4 p. m. când se va decide asupra ofertelor intrate.

Direcțiunea.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Nr. 9106

(112) 3—3

Concurs

În scopul conferirii de stipendii și ajutoare pe anul 1927 din fundațiunea «Andronic»:

I. Pentru învățăcelii de orice meserie,
II. Pentru sodalii, deveniți atari în decursul anului 1926,

III. Pentru sodalii, cari au lucrat fără întreprindere 6 ani meseria lor și au dat dovezi despre dexteritatea de a putea deveni măestri, — prin aceasta se scrie concurs, pe lângă următoarele condițiuni:

Toți petenții la ajutoare și stipendii să producă:

1. Extras din matricula botezaților;
2. Atestat dela comună, despre averea proprie, ori a părinților;
3. Atestat familiar despre familia părinților concurentului ori, fiind el căsătorit, despre familia sa, având a se indica în acest atestat, câți prunci minoreni sânt în familie, câți cercează școala și câți mai sânt la meserie.

Îndreptățiți a petiționa sânt numai românii ortodocși născuți în arhidieceza de Alba Iulia și Sibiu și în eparhia Vadului, Feleacului și Clujului.

În special au să dovedească:

I. Învățăceli

- a) că au împlinit anul al 12-lea al etății;
- b) că au cercetat școala poporală ori altă școală superioară;
- c) că au încheiat contractul cu măestrul și contractul este înregistrat la autoritatea industrială (pretură ori magistrat);
- d) adevărul dela măestrul despre sporul cel arătat în măestrie, despre diligența și purtarea morală; vidimată de catihetel sau parohul local.

Contractul trebuie aclus la cerere în original, sau în copie autentică.

II. Sodalii

- a) că au terminat anii de învățcel, ceea ce vor dovedi prin atestatul autorității industriale;

b) că au purtare bună și fac spor mulțumitor, ceea ce vor dovedi ori cu carte de lucru, ori cu adevărul dela măestrul.

III. Sodalii cari sânt în condițiuni de a deveni măestri

- a) să aibă certificat dela măestrul;
- b) să fi lucrat cel puțin 6 ani fără întrerupere în calitate de calif, ceea ce vor dovedi cu cartea de lucru, eventual cu adevărul dela măestrul la cari au lucrat;
- c) în cerere să arete anume locul unde voiesc să se așeze ca măestri, ce fel de mijloace mai are pentru a începe meseria pe socoteala lor;
- d) să dovedească cu atestat dela oficiul parohial, că cercetează biserica și e creștin bun și moral.

Dela toți concurenții se cere, ca cererile să fie scrise și subscrise cu mâna proprie, adresate Consiliului arhiepiscopiei ort. române din Sibiu și să le înainteze cel mult până la 31 Decemvrie 1926.

Cererile neinstruite în regulă și cele intrate după termen nu se vor lua în considerare.

Sibiu, la 1 Noemvrie 1926.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba Iulia și Sibiu

Citii

MEMORIILE

Arhiepiscopului și Mitropolitului

Andrei Șaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustrațiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Șaguna despre fapte și întâmplări momentuoase din viața sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Prețul: 25 Lei

A apărut și se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu****Calendarul Bunului Creștin**

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1927

Cuprinde bogată materie, cu multe chipuri

Conținutul acestui Calendar este următorul: Izvorul înțelepciunii. Însemnări din 1926. Poveste arabă. Întru slăvirea țării, de M. Sa Regina. Iertare (versuri). † V. Stroescu. Zici una, faci alta. Icoane din țara sfântă. Fel de fel: 1. Din gândirile Reginei. — 2. Cu apă din Iordan. — 3. Mărturisire. — 4. Pastorul înțelept. — 5. Slujbele religioase. — 6. Puterea vinului. — 7. Relele banului. — 8. Doi păstori. — 9. Cântarea copiilor. — 10. Sfaturi bune. — Biserica, măicuța (versuri). Muntele Aihos. Moaștele sf. Dumitru. — Colindă o tășcăscă. Corabia lui Noe. Nouă religie în India. Se închină la idol. După sfatul diavolului. Puterea jerfei. Cântec de stea. Eparhiile bis. ortodoxe. Oiume. — Anunțuri diferite.

Chipuri: Mihai Principe moștenitor. Principele Nicolae. Mitropolitul Nicolae al Ardealului. Mitropolitul Vasile dela Ierusalim. În apele Bosforului. Biserica Sf. Sofia. Golgota. Sf. Mormânt. Peatra Ungerii. Izvorul Sf. Fecioare. Muntele Moria. Moscheia lui Omar. Vila Mitropolită. Iconostasul catedralei. Sibiu. Strada mitropoliei. Nunta din Cana Galileii. —

În celelalte părți ale Calendarului se află: Cronologia, zilele și lunile de peste an, mersul vremii; însemnarea târgurilor, întocmite după luni, ș. a.

Calendarul s'a tipărit în două ediții: o ediție cu *Șematismul* bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba Iulia și Sibiu, cu «Evidență» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catihetici și învățători, — și altă ediție *fără Șematism*.

Prețul: Ediția cu Șematism 50 Lei, — fără Șematism 20 Lei.Plus porto postal **Lei 10**, și sânt a se trimite înainte prin mandat poștal.**Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat**

Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane.